Nr. 51. 1915.

DZIENNIK URZĘDOWY
galicyjskiej
c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów.

AMTSBLATT
der k. k. Post- und Telegraphen-Direktion für Galizien.

W Tarnowie, dnia 6. grudnia 1915. | **Tarnów**, am 8. Dezember 1915.

Treść: Cenzura przesyłek pocztowych. | **Inhalt**: Zensursbestimmungen.

L. 11306/M.

Cenzura przesyłek pocztowych.

Reskryptem z dnia 4. września b. r. L. 21239/P ex 1915 wydało c. k. Ministerstwo handlu w porozumieniu z c. i k. wojennym Urzędem nadzorczym i Naczelną Komendą etapową następujące przepisy co do cenzury przesyłek pocztowych:

1) Obszar, w obrębie którego ma być urządzona specyalna cenzura przesyłek pocztowych oznacza Władza wojskowa — a każdy urząd pocztowy w obrębie tego obszaru przydziela się do jednego z miejsc, w których urzęduje wojskowa komisya cenzuralna.

2) **W rzeczonym obszarze nie podlegają cenzurze następujące przesyłki**:

a) Przesyłki urzędowe t. j. takie, których nadawcą lub adresatem są: Członkowie Najw. Domu Cesarskiego, Członkowie niemieckiego Domu panującego, Naczelnicy Państw lub Członkowie Rodzin panujących Państw sprzymierzonych albo neutralnych, Watykan, dyplomatyczne lub konsularne Zastępstwa państw sprzymierzonych lub neutralnych i Stolicy Apostolskiej w Austro-Węgrzech, c. i k., c. k., kr. węgierskie, chorwackie, slawońskie, bośniacko-hercegowińskie władze lub urzędy, władze państwowe państwa niemieckiego i jego państw związkowych.

b) Przesyłki pocztowe, nadane i przeznaczone dla adresata mieszkającego w okręgu doręczeń urzędu nadawczego.

c) Peryodyczne i inne pisma drukowe, o ile przez redakcye, księgarnie lub handle przedmiotów sztuki albo muzykaliów zostaną nadane przy okienku pocztowem (Min. handlu L. 21752/P ex 1915).

d) Te przesyłki poczty polowej, które są nadane w państwowych urzędach pocztowych — **przez osoby wojskowe i cywilne wchodzące w skład armii w polu lub też załogi miejsc obwarowanych za pośrednictwem odnośnej Komendy wojskowej**.

e) Przesyłki krajowe (Landessendungen) nadesłane celem doręczenia, a z przesyłek **nadesłanych z zagranicy tylko te, które uwolnione są od cenzury na podstawie specyalnych zarządzeń**.

3) **Do przesyłek podlegających cenzurze stosują się następujące ograniczenia**:

a) Surowo wzbronionem jest przesyłanie pocztą wiadomości, szkodliwych interesom państwa. Do tej kategoryi należą szczególnie wszelkie wiadomości, dotyczące spraw wojskowych choćby na pozór niewinnych, jak przyjazd lub odjazd oficerów, zakwaterowanie lub przemarsz wojska, przesyłka lub przechowanie rzeczy wojskowych i t. p.

b) Listy muszą być nadawane w stanie otwartym i zaopatrzone nazwiskiem i adresem nadawcy.

c) Listy pieniężne i wartościowe należy przynosić na pocztę w stanie otwartym, a zamknąć je można dopiero w obecności urzędnika pocztowego. Nadawca winien okazać

kopertę (pudełko) i zawartość urzędnikowi pocztowemu, który ma stwierdzić, że w przesyłce niema pisemnych zawiadomień. Następnie w obecności i pod nadzorem przyjmującego przesyłkę urzędnika pocztowego ma nadawca włożyć zawartość do koperty (pudełka), zamknąć i własną pieczęcią zapieczętować. Laku i świecy dostarcza urząd pocztowy swoim kosztem.

Wyższej opłaty za otwarte nadanie nie pobiera się i nie umieszcza się dopisku »przeliczono«, natomiast postanowienia o odpowiedzialności Zakładu pocztowego pozostają niezmienione.

Marki pocztowe celem ofrankowania nalepiać wolno dopiero po zapieczętowaniu koperty lub innego opakowania.

d) Na kuponach (odcinkach) nadawanych przekazów pocztowych i listów przesyłkowych nie wolno umieszczać prócz adresu nadawcy żadnych **prywatnych** wiadomości.

e) Do pakietów pocztowych nadanych w urzędach pocztowych, położonych w obszarze cenzuralnym nie wolno wkładać żadnych prywatnych zawiadomień.

f) W listach i kartkach pocztowych, wysyłanych z okręgu cenzuralnego, nie wolno umieszczać szyfr lub skróceń, oraz używać hebrajskich znaków pisarskich lub mowy pozaeuropejskiej.

4) a) Nad przestrzeganiem powyższych ograniczeń czuwają wojskowe komisye cenzuralne i urzędy pocztowe. Urzędy pocztowe nadzorować mają zwłaszcza przestrzeganie przepisów podanych w punkcie 3) lit. b—f — mają także bacznie czuwać, aby tak podlegające, jak i niepodlegające cenzurze druki i próbki towarów nie zawierały niedozwolonych pisemnych dodatków, zmian i t. p.

Urzędy pocztowe są uprawnione żądać od nadawcy otwarcia pakietu, jeżeli zachodzi podejrzenie, że wewnątrz znajdują się pisemne wiadomości.

b) Podlegające cenzurze listy i kartki pocztowe mają być przesłane przynależnej komisyi cenzuralnej.

c) Podlegające cenzurze przesyłki, nie odpowiadające postanowieniom punktu 3) o ile nie zachodzi podejrzenie umyślnego przekroczenia, a nadawca może być odszukany, będą temu ostatniemu z powołaniem się na postanowienia dotyczące cenzury zwrócone. Niepodejrzane przesyłki, których nadawców nie można odszukać, traktowane będą jak przesyłki niedoręczalne. Natomiast wszystkie podejrzane przesyłki będą odsyłane do przynależnej wojskowej komisyi cenzuralnej.

5) Także w specyalnie nadzorowanych okręgach pozostaje w mocy rozporządzenie minist. z 25. lipca 1914 (dz. p. p. Nr. 162) o postępowaniu z przesyłkami pocztowemi.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z 5. października 1914 dz. rozp. poczt i tel. Nr. 144 ex 1914 traci moc obowiązującą z wyjątkiem postanowień o pakietach pocztowych do zagranicy (§ 3).

Stosownie do powyższych przepisów mają urzędy pocztowe uzupełnić tutejsze zarządzenie, odnoszące się do urządzenia, siedziby i zakresu działania wojskowej komisyi cenzuralnej, przyczem się zaznacza, że wspomniane tutejsze zarządzenie pozostaje i nadal w mocy tak co do dotychczasowej przynależności urzędu pocztowego do wojskowej komisyi cenzuralnej, jak i co do rodzaju względnie sposobu wysyłania do tej komisyi materyału, który według powyższych przepisów Ministerstwa handlu podlega cenzurze.

Jakkolwiek wyż wspomniane ograniczenia, odnoszące się do przesyłek podlegających cenzurze, zostają równocześnie za pośrednictwem dzienników podane do publicznej wiadomości, to mimo to zaleca się urzędom pocztowym, by przez wywieszenie odpowiedniego ogłoszenia w lokalu urzędowym powiadomiły i ze swej strony miejscową publiczność o tych ograniczeniach.

Przy tej sposobności oznajmia się urzędom pocztowym, że według rozporządzenia c. k. Ministerstwa handlu z dnia 8. października b. r. L. 31527/P ex 1915 do przesyłek **niepodlegających cenzurze** należą również i te korespondencye, których nadawcami względnie adresatami są niżej wymienieni panowie Ministrowie a mianowicie:

a) c. i k. **Minister:**

Eks. Stefan Baron Burian von Rajecz, c. i k. Minister spraw zagranicznych,
Eks. Ernest von Koerber, c. i k. wspólny Minister skarbu,
Eks. FZM. Aleksander Ritter von Krobatin, c. i k. Minister wojny;

b) c. k. **Minister:**

Eks. Karol hrabia Stürgkh, c. k. Prezydent ministrów,
Eks. GdI. Frydrych Freiherr von Georgi, c. k. Minister obrony krajowej,
Eks. Dr. Wiktor Ritter von Hochenburger, c. k. Minister sprawiedliwości,
Eks. Dr. Karol Freiherr Heinold v. Udiński, c. k. Minister spraw wewnętrz.,
Eks. Dr. Zdenko Freiherr von Förster, c. k. Minister kolei,
Eks. Dr. Max Ritter Hussarek v. Heinlein, c. k. Minister oświaty i wyznań,
Eks. Dr. Ottokar Trnka c. k. Minister dla robót publicznych,
Eks. Dr. Rudolf Schuster Edler v. Bonott, c. k. Minister handlu,
Eks. Franciszek Zenker, c. k. Minister rolnictwa,
Eks. Dr. August Freiherr Engel von Mainfelden, c. k. Minister skarbu,
Eks. Zdzisław von Morawski Dzierżykraj, c. k. Minister dla Galicyi;

c) król. węg. **Minister:**

Eks. Stefan hrabia Tisza, król. węg. Prezydent ministrów,
Eks. Teodor hrabia Pajácsevich, Minister dla Kroacyi, Slawoni i Dalmacyi,
Eks. GdI. Samuel Baron Hazai, król. węg, Minister obrony kraj.,
Eks. Jan Teleszky, król. węg. Minister skarbu,
Eks. Bela von Jankovich, król. węg. Minister dla oświaty i wyznań,
Eks. Eugeniusz von Balogh, król. węg. Minister sprawiedliwości,
Eks. Jan von Sándor, król. węg. Minister spraw wewnętrz.,
Eks. Emerich Baron von Chillány, król. węg. Minister rolnictwa,
Eks. Jan Baron Harkányi, król. węg. Minister handlu,
Eks. Erwin Baron Roszner von Roseneck, król. węg. Minister na dworze cesarskim.

Te korespondencye mogą być nadawane **w stanie zamkniętym**, a koperta, której zamknięcie ma być uskutecznione albo odciskiem twardej pieczęci lub zapomocą zwykłej pieczęci urzędowej, musi być opatrzoną w nagłówku w urzędową nazwę nadającego p. Ministra.

Dalej przypomina się urzędom pocztowym, że według rozporządzenia c. k. Ministerstwa handlu z dnia 1. października b. r. L. 29226/P ex 1915 Bank austryacko-węgierski nie należy do Władz i urzędów wymienionych w przytoczonym na wstępie punkcie 2, ustęp a). Korespondencye tegoż Banku muszą przeto urzędy pocztowe przesyłać do przynależnej wojskowej komisyi cenzuralnej celem ich przecenzurowania.

Odnośnie do punktu 2, ustęp d) zwraca się uwagę urzędów pocztowych, że w myśl rozporządzenia c. k. Ministerstwa handlu z 15. stycznia b. r. L. 1552/P ogłoszonego tut. okólnikiem z dnia 27. stycznia b. r. L. 580/M te korespondencye poczty polowej, które przez osoby wojskowe lub cywilne wchodzące w skład armii w polu, tudzież załogi miejsc obwarowanych zostały **nadane w państwowych urzędach pocztowych (wrzucone do skrzynek listowych) bezpośrednio**, to znaczy **nie** za pośrednictwem odnośnej komendy wojskowej, nie mają być zaopatrywane odciskiem własnego stempla, lecz oddawane poczcie polowej (etapowej), jeżeli taż znajduje się w miejscu lub w pobliżu.

Jeżeli takiej poczty polowej (etapowej) niema ani w miejscu ani w pobliżu, mają urzędy pocztowe łączyć takie korespondencye poczty polowej w wiązki i te ostatnie po zaopatrzeniu ich napisem »unabgestempelte Feldpostsendungen« odsyłać bez wyjątku do **urzędu pocztowego Wiedeń 28**, celem zaopatrzenia ich tam odciskiem pieczęci »von der Armee im Felde« i wysłania na miejsce przeznaczenia. Analogicznie postępuje się z przesyłkami tego rodzaju, oddanemi bezpośrednio do poczt ruchomych.

Co do kwestyi, które przesyłki należy uważać za przesyłki poczty polowej zawiera jasne wskazówki przytoczony tutejszy okólnik z 27. stycznia b. r. L. 580/M.

Odnośnie do punktu 2, ustęp c) przypomina się urzędom pocztowym tutejsze rozporządzenie z dnia 27. sierpnia b. r. L. 8953/M, zawarte w dzienniku urzędowym Nr. 36 ex 1915. Postanawia ono, że **listy prywatne nadchodzące z poczt polowych** (t. j. od osób należących do armii) **w stanie zamkniętym**, należy bezpośrednio odsyłać do przynależnych wojskowych komisyj cenzuralnych, o ile listy takie nie są już zaopatrzone stemplem jakiejkolwiek komisyi cenzuralnej i dopiskiem »überprüft«.

Co do ustępu b) w punkcie 3), zaznacza się w ślad za tutejszem rozporządzeniem z dnia 25. lutego b. r. L. 1636 (dziennik urzędowy Nr. 9. ex 1915), że tylko listy służbowe względnie urzędowe (exoffo) i listy panów Ministrów mogą być nadawane w stanie zamkniętym.

Do ustępu c) w punkcie 3) odnosi się tutejsze rozporządzenie z 7. kwietnia 1915 L. 2480/M (dziennik urzędowy Nr. 13 ex 1915). W sprawie dopisków na przekazach pocztowych (punkt 3, ustęp d) odsyła się urzędy pocztowe do tut. rozporządzenia z 14. października b. r. L. 10780/M, zawartego w dzienniku urzędowym Nr. 45 ex 1915, według którego przy wpłatach pieniędzy **na rzecz państwowych kas i urzędów** wolno stronom umieszczać dopiski na kuponach przekazów pocztowych, ale tylko takie, które mają kasom względnie urzędom umożliwić właściwe zarachowanie wpłaconej kwoty.

Odnośnie do ustępu b) w punkcie 4) przypomina się urzędom pocztowym wyjątkowe postanowienia, ogłoszone już tutejszymi okólnikami z 4. sierpnia b. r. L. 8077/M i z 20. sierpnia b. r. L. 8840/M.

Pierwszy okólnik, wydany na podstawie rozporządzenia c. k. Ministerstwa handlu z dnia 28. lipca b. r. L. 13377/P ex 1915 odnosi się do cenzury gazet rumuńskich, amerykańsko-słowiańskich, hiszpańskich i ze Szwajcaryi i postanawia, że te gazety, o ile nie są już opatrzone stemplem komisyi cenzuralnej, muszą być przed ich doręczeniem przesyłane do przecenzurowania nie przez przynależną dla urzędu pocztowego wojskową komisyę cenzuralną, lecz przez specyalnie ku temu celowi ustanowione komisye cenzuralne, mające obecnie swoją siedzibę urzędową we Wiedniu, Insbruku, Triencie, Celowcu, Tryeście, Zarze i w Czerniowcach względnie czasowo w Dorna Watrze.

Drugim okólnikiem, wydanym na podstawie rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 16. sierpnia b. r. L. 7508/H.M. zarządzono, że cała **korespondencya** (t. j. nie tylko podlegające cenzurze listy prywatne, lecz wszystkie listy bez wyjątku, zatem i urzędowe) do **Rumunii** ma być przesyłaną **wyłącznie** do urzędu pocztowego w Czerniowcach, Brasso lub Temeszwarze. Natomiast cała korespondencya dla Szwajcaryi i księstwa Lichtenstein ma być skierowywaną wyłącznie do urzędu pocztowego w Feldkirch.

Wreszcie zwraca się uwagę urzędów pocztowych na przepisy o traktowaniu przesyłek od względnie do jeńców wojennych oraz osób internowanych i konfiniowanych, zawarte w dzienniku rozporządzeń poczt i tel. Nr. 101 ex 1915 i w tutejszym dzienniku urzędowym Nr. 37 ex 1915.

Cenzurę tych listów przeprowadza wspólne centralne Biuro wywiadowcze w Wiedniu (Gemeinsames-Zentral-Nachweisbureau Wien I. Jasomirgottstrasse Nr. 6) i wysyła je do urzędów oddawczych już przecenzurowane. Listy te, o ile nie są zaopatrzone w klauzulę wspomnianego Biura wywiadowczego, należy wykluczać od doręczenia i skierowywać je za pośrednictwem urzędu pocztowego Wiedeń I. do tegoż Biura wywiadowczego celem przeprowadzenia cenzury.

Ponieważ zostało stwierdzonem, że niektóre urzędy pocztowe nie zaznajomiły się jeszcze dokładnie z postanowieniami powołanych rozporządzeń c. k. Ministerstwa handlu i tut. okólników, przeto poleca się tym urzędom pocztowym z całym naciskiem, **by bezzwłocznie jak najdokładniej** odnośne przepisy przestudyowały (ewentualnie podwładny personal pouczyły) i ściśle się do nich stosowały, gdyż w razie stwierdzenia jakiejkolwiek nieprawidłowości wystąpi się przeciw winnym z całą surowością.

Tarnów, dnia 1. listopada 1915.

Druk W. L. Anczyca i Spółki w Krakowie.